

Integriteit als waarde

De meerwaarde van het accountantsberoep is vertrouwen toevoegen aan informatie ten behoeve van het maatschappelijk verkeer, schrijft Kris Douma over het waardenonderzoek. Dat onderzoek moet zorgen voor 'input bij de herijking van het beroep voor de toekomst', staat elders op [Accountant.nl](https://www.accountant.nl). Herijking? Heeft het beroep niet voldoende aan de fundamentele beginselen uit de VGBA? En zou de aandacht niet meer moeten worden gericht op de naleving daarvan?

"Mij is tegengevallen dat er best veel klachten tegen accountants op het fundamentele beginsel integriteit gegrond worden verklaard. Dat is heftig en accountants onwaardig. Ik behandelde meerdere klachten waarbij de opgelegde maatregel een doorhaling werd, daar denk je als kamer niet lichtzinnig over." Dat zegt prof. dr. Niels van Amerongen RA in het Jaarverslag 2022 van de Accountantskamer bij zijn afscheid als lid van de kamer. In datzelfde jaarverslag schrijft voorzitter Sandra Schreuder dat in 2022 twee accountants langdurig zijn doorgehaald - drie en acht jaar - en twaalf accountants een tijdelijke doorhaling kregen, variërend tussen de één en zes maanden. Dat gemiddelde van ruim één accountant per maand zien we ook in 2023. Tot en met 7 april kregen vijf accountants in vier zaken een doorhaling opgelegd.

Het integriteitsbeginsel uit de VGBA komt neer op: Stop en/of distantieer je van niet-integer handelen van anderen of van informatie die materieel onjuist, onvolledig of misleidend is. De tuchtrechter vindt het vooral een integriteitsschending als de accountant 'niet eerlijk en niet oprecht' is. En daarvan laat het eerste kwartaal van 2023 de volgende voorbeelden zien.

'Herijking van integriteit als kernwaarde lijkt meer voor de hand te liggen dan herijking van het beroep.'

Jokken tegen tuchtrechter

Energiebedrijf Energieflex gaat eind 2018 failliet. De curator vindt dat de accountant ten onrechte een samenstellingsverklaring afgaf bij de jaarrekeningen van het groepshoofd en de verkoopdochter, die controleplichtig waren. De verantwoordelijke accountant wijst de klant op de controleplicht, aanvaardt dan toch de samenstellingsopdracht en zegt tegen de Accountantskamer dat hij bij de opdrachtbevestiging slechts *vermoedde* dat de bv's controleplichtig waren. De klant zou hebben gezegd dat deze het volgende boekjaar een controleopdracht zou geven. Volgens de tuchtrechter is de klant echter nooit van plan geweest een controleopdracht te verstrekken. De registeraccountant werkte mee aan het ontgaan van de controleplicht; een economisch delict. De accountant-administratieconsulent die de jaarrekeningen samenstelde had een maatregel moeten treffen tegen dit niet-integer handelen. Dat beide accountants hebben gelogen over het aandeel van de AA in de jaarrekeningen is evenmin integer. (22/941 en 22/942 Wtra AK)

Corona-steunfraude

Na 22 jaar vertrekt een accountant-administratieconsulent als partner bij het accountantskantoor van een registeraccountant. Voor acht ton mag hij zijn ongeveer 150 klanten meenemen. Om dit verlies te compenseren doet de RA een beroep op de Tijdelijke noodmaatregel overbrugging voor behoud van werkgelegenheid (NOW). In totaal ontvangt het kantoor 135.737 euro aan voorschotten. Daarnaast ontvangt het kantoor 42.194,87 euro op grond van de Regeling subsidie vaste lasten financiering COVID-19 (TVL). De Accountantskamer meent dat de RA ten onrechte aanspraak maakte op NOW-uitkeringen en zijn poort-

Accountantskamer 22/1740

Doorhaling met herinschrijvingsverbod van 10 jaar
ECLI:NL:TACAKN:2023:31

Accountantskamer 22/941 en 22/942 en 22/944 Wtra AK

Tijdelijke doorhaling zes maanden (x 2)
ECLI:NL:TACAKN:2023:21

Accountantskamer 22/928 Wtra AK

Tijdelijke doorhaling voor één maand
Vindplaats: ECLI:NL:TACAKN:2023:11

Accountantskamer Zaaknummer: 22/882 Wtra AK

Doorhaling met herinschrijvingsverbod van 10 jaar
Vindplaats: ECLI:NL:TACAKN:2023:7

wachtersrol heeft verzaakt. Hij handelde in strijd met het integriteitsbeginsel én met dat van professionaliteit, omdat hij ook het accountantsberoep in diskrediet bracht. Van de accountant wordt in verband met de coronasteunmaatregelen namelijk juist verwacht dat deze bijdraagt aan een eerlijk gebruik van de beschikbare regelingen. (22/928 Wtra AK)

Fraude met samenstellingsverklaring

Een accountant-administratieconsulent leent twintig mille van een cliënt en betaalt dit bedrag pas terug als de cliënt dreigt een incassobureau in te schakelen. Vanwege enkele andere incidenten mag de accountant geen stukken meer tekenen namens het kantoor. Hij geeft niettemin een samenstellingsverklaring af op naam van een collega, die daar drie maanden later bij toeval achter komt. De accountant wordt op staande voet ontslagen, maar werkt gewoon door voor een klant van zijn oude kantoor, zonder die klant te informeren over zijn vertrek. De accountant laat de klant betalen op zijn privérekening. (22/882 Wtra AK)

Hulp bij witwassen

In de nasleep van een liquidatiezaak (het zogenoemde Tandem-onderzoek) stuit de recherche op twaalf valse facturen, die in de administratie van enkele bv's zijn verwerkt en deels opgesteld door een registeraccountant. Volgens *Het Parool* gaat het om de Amstelveense accountant 'R.C.' die hand- en spandiensten leverde aan zijn achterneven en hun vader. Volgens de Accountantskamer hielp de accountant zijn familie bij het rondpompen van geld. De tuchtrechter baseert zich vooral op het strafvonnis van de Rechtbank Amsterdam. Die veroordeelde de achterneven wegens valsheid in geschrift en witwassen en de accountant alleen wegens valsheid in geschrift. Volgens de rechtbank misbruikte de accountant zijn kennis door deze in te zetten voor criminele activiteiten. Daardoor beschaamde hij het vertrouwen dat de maatschappij vanwege zijn functie in hem had en het aanzien van de beroepsgroep ernstig geschaad. (22/1740 Wtra AK)

Herijking

De les uit deze kwesties is niet zo zeer dat je de boel niet mag flessen. Dat weten we immers al lang. Als we vanuit de tuchtrechtspraak naar de toekomst kijken, lijkt herijking van integriteit als kernwaarde meer voor de hand te liggen dan herijking van het beroep. ←